

Tämä on rinnakkaistallennettu versio alkuperäisestä
julkaisusta.

Tämä on alkuperäisen julkaisun final draft -versio.

Käytä viitatessasi alkuperäistä julkaisua:

Taatila, V. 2023. Osaaminen on tulevaisuutemme perusta. Turun Sanomat, Puheenvuoro 13.9.2023.

URL: <https://www.ts.fi/puheenvuorot/6100497>

Kaikki julkaisut Turun AMK:n rinnakkaistallennettujen julkaisujen kokoelmassa Theseuksessa ovat tekijänoikeussäännösten alaisia.

Rinnakkaistallenteisiin liittyvät tiedustelut: julkaisutiedonkeruu@turkuamk.fi

Puheenvuoro

Vesa Taatila: Osaaminen on tulevaisuutemme perusta

Turun Sanomat
3:00

PUHEENVUORO

Suomen globaali kilpailukyky, suomalaisen hyvinvointivaltion rakentaminen ja globaali turvallisuustilanne ovat taas monen kehitysprojektin aiheina. Asioita käsitellään usein erillisinä, vaikka viime kädessä ne limittyvät vahvasti yhteen. Kilpailukyky, hyvinvointi ja turvallisuus perustuvat toisiinsa, eikä yksi niistä pysty olemaan pitkään olemassa ilman kahta kumppaniaan.

Keskeinen näitä kolmea yhteen liimaava elementti on osaaminen. Jos meillä ei olisi osaamista puolustaa itseämme sisäisiä ja ulkoisia uhkia vastaan, ei osaamista tukea yhteiskunnassa heikkoon tilanteeseen joutuneita eikä osaamista menestyä kansainvälisillä markkinoilla, olisi maamme tulevaisuus heikoissa kantimissa.

Onneksi näin ei kuitenkaan ole, vaan olemme pystyneet vuosikymmenten määrätietoisella työllä rakentamaan Suomesta osaamisen suurvallan, joka on pitkään keikkunut kärkisijoilla monissa yhteiskunnallisissa mittareissa.

Viime vuosina olemme joutuneet toistuvasti lukemaan negatiivisia uutisia kansainvälisen osaamispääomamme kehityksestä. Pisa-tulokset, korkeakoulujen ranking-listat ja väestön koulutustaso ovat heikentyneet sekä suhteessa muihin että absoluuttisesti aiempaan tilanteeseen nähden.

Tilanne ei vielä ole ollenkaan huono, mutta viimeistään nyt on aika etsiä ratkaisuita kehitysuran kääntämiseksi uuteen suuntaan. Etsintämme täytyy alkaa omalla porukalla, koska meidän on vaikea lähteä hakemaan oppeja muualta oltuamme niin pitkään osaamiskisan kärkisijoilla. Kopioimalla muiden maiden järjestelmiä emme huomioi oman kulttuurimme vahvuuksia, ja pystymme parhaassakin tapauksessa saamaan aikaan vain vääristyneen peilikuvan lähtökohdasta.

Eduskunta on tehnyt jo pidempään hyvää työtä yhteisen suunnan löytämiseksi. Maamme nykyinen hallitus pääsee panemaan käytäntöön laajan parlamentaarisen yhteisymmärryksen saaneita koulutustason ja tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan (TKI) nostoa. Kansallinen tavoitteemme on saada puolelle nuorista aikuisista korkeakoulututkinto sekä TKI-toiminnan määrä neljään prosenttiin kansantuotteesta vuoteen 2030 mennessä.

Seuraava askel on siirtyä toimintaan näiden tavoitteiden saavuttamiseksi. Korkeakoulut ovat jo vuosia lisänneet sisäänottojaan, mutta muutos ei vielä näy valmistuneiden määrässä. Turun ammattikorkeakoulussa tulemme tästä syystä keskittymään opiskelijoiden valmistumisen tukemiseen. Tuomalla lisää osaajia edelleen kuumille työmarkkinoille pystymme osaltamme varmistamaan Varsinais-Suomen kilpailukyvyä ja hyvinvoinnin kehittymisen oikeaan suuntaan.

Kansallisen TKI-toiminnan painopisteet ovat vielä etsinnässä. Parhaillaan pohditaan, miten varmimmin saadaan konkreettista hyötyä lisääntyvistä julkisista panostuksista.

Todennäköisin ratkaisu on suunnata rahoitusta siten, että se innostaa aiempaa suuremman osan yhteiskunnastamme mukaan TKI-työhön. Me voimme käyttää julkista rahaa vivuttaaksemme yksityisiä ja kansainvälisiä organisaatioita tekemään TKI-työtä Suomessa ja vahvistamaan siten pitkäkestoista osaamispääomaamme. Laajat TKI-ekosysteemit toimivat samalla pohjana, josta yhä useampi suomalainen osaaja voi ponnistaa kansainvälisille markkinoille.

Osaamispääomamme rakentaminen on meille kansallinen yhteisprojekti. Vain sen avulla voimme huolehtia hyvinvoinnistamme, turvallisuudestamme ja kilpailukyvyystämme. Osaamisestakaan ei kuitenkaan ole hyötyä, jos jatkuvasti suurempi osuus ammattilaisista väsyä ennen aikojaan ja vetäytyy työvoiman ulkopuolelle. Mikään ei ole yhteiskunnallisesti niin kallista ja inhimillisesti niin surullista kuin nuorena loppuun palanut huippuosaaja.

Me Turun ammattikorkeakoulussa haluamme tuottaa osaamista ja hyvinvoivia osaajia Varsinais-Suomen ja koko maan tulevaisuuden rakentamista varten. Se on työtä, jota tulemme tekemään yhdessä laajan kumppaniverkostomme kanssa. Tähtäämme yhdessä siihen, että saamme kaikki osaajat hyvinvoivina rakentamaan pitkäkestoisesti uraansa haluamaansa suuntaan. Siten meille rakentuu hyvinvoiva, turvallinen ja kilpailukykyinen yhteiskunta myös tulevaisuudessa.

Teksti on Turun ammattikorkeakoulun rehtorin tervehdys lukuvuoden alussa.